

Motion till riksdagen 2011/12:U8

av **Julia Kronlid och Mikael Jansson (SD)**
med anledning av skr. 2011/12:18

Riksrevisionens rapport om svenska bidrag till internationella insatser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ompröva särkostnadsmodellen samt att alla kostnader för internationella fredsbefrämjande insatser bör redovisas samlat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att begreppet civil ledning av det PRT som vi ansvarar för i Mazar-e Sharif bör konkretiseras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en strategi ska tas fram för insatsen i Kosovo.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen för varje internationell insats bör konkretisera och tydligt redogöra för mål, syfte och motiv med de svenska bidragen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör förbättra styrningen av civila och militära insatser.

Motivering

Regeringens redovisning av vad de egentliga kostnaderna för Sveriges internationella insatser uppgår till har under lång tid varit bristfällig. Riksrevisionen konstaterar i rapporten om svenska bidrag till internationella insatser att det är svårt att bilda sig en uppfattning om de samlade kostnader Försvarsmakten har för internationella fredsbefrämjande insatser, eftersom kostnader för fast anställd personal i dessa insatser bokförs på anslag 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap och inte på anslag 1:2 Fredsbefrämjande förbandsverksamhet. Detta är en följd av den s.k. särkostnadsmodellen, vilken i praktiken

Fel! Okänt namn på

innebär att man döljer de totala kostnaderna för rikets internationella engagemang. Ett av flera problem med modellen är att samtlig materiel införskaffas och avskrivs av grundorganisationen och alltså formellt inte belastar anslagen för den internationella insatsen. Hur man än ser på saken så måste det ses som rimligt att slitaget på materiel är avgjort hårdare i de svåra förhållanden som präglar exempelvis Afghanistaninsatsen, varför en sådan anslagsstruktur blir missvisande. För att möjliggöra att riksdagen får tillräcklig information för att kunna fatta välgrundade beslut bör i stället kostnaderna för de internationella insatserna redovisas samlat, där en uppdelning mellan kostnader för militära och civila insatser ska framgå.

Enligt Riksrevisionens rapport om svenska bidrag till internationella insatser har det i regeringens underlag inför ett riksdagsbeslut inte framgått på vilka grundvalar som Sverige ska bidra med förband till den aktuella insatsen. I vissa propositioner har det funnits motiv och resonemang i allmänna ordalag medan detta har saknats i andra fall. Regeringen hävdar i skrivelsen 2011/12:18 att Sveriges mål och bedömningar vägleds av ett antal policydokument. Vi anser dock att det mycket tydligare behöver framgå hur regeringen motiverar varje enskild insats och på vilka grundvalar som regeringen motiverar insatsen. Regeringen framhåller även att mål för insatser framhålls i de styrdokument som tas fram av internationella organisationer såsom Förenta Nationerna, Nato och Europeiska unionen. Riksrevisionen menar dock att det i underlaget för riksdagsbeslut inte heller framgår tydligt om det är t.ex. Natos mål som Sverige ska bidra till att uppnå. Det är självklart av stor vikt att riksdagen är med och fattar beslut om internationella insatser. Som framhållits ovan behövs dock ett mycket mer gediget underlag för att riksdagen ska kunna fatta ett genomtänkt beslut där alla verkligen vet vad den aktuella insatsen kommer att innebära.

Ett återkommande problem med insatserna har också utgjorts av den bristande styrningen av samordning mellan civila och militära insatser, vilket också Riksrevisionen har kritiserat. Den nuvarande s.k. styrningen av de internationella insatserna vilar på ömsesidigt motstridiga policydokument som ger olika signaler om vilka förhållanden som ska råda rörande exempelvis civil-militär samverkan. Detta har fått till följd att personer som är utsända i fält själva har fått hantera samverkan på områden där styrning saknats. Detta anser vi inte vara en acceptabel styrning av en verksamhet som kostar stora pengar och har stor betydelse för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitiska intressen. Regeringen menar att formen för samverkan framgår i aktuella propositioner, skrivelser, regleringsbrev samt internationella överenskommelser. Riksrevisionen framhåller dock att det i regeringens propositioner endast har förts fram att det sker en samverkan och att den fördjupats men inte på vilket sätt och vad samverkan ska innebära i praktiken, vilket vi anser bör framkomma. Vi menar att regeringen mer konkret ska redovisa vilka insatser regeringen avser att göra för att förbättra styrningen av internationella insatser. Trots att Riksrevisionens rapport kom i mars 2011 hade inte heller regeringen gjort några större förbättringar gällande underlag och tydliga mål med svenska insatser när det gällde Sveriges bidrag till insatsen i Libyen som det beslutades om senast i juni 2011.

Fel! Okänt namn på

Ett exempel på behovet av tydliga riktlinjer är Kosovoinsatsen, där Sverige har bidragit sedan 1999. Trots detta finns inte något samlat övergripande mål för vårt engagemang i insatsen där. Det finns inte heller några tydliga målformuleringar eller förväntningar av vilka resultat man kan tänkas uppnå med insatsen. Regeringen har tagit fram en samlad strategi för Sveriges insats i Afghanistan, även om denna också har brister. Vi menar att en övergripande strategi för Kosovoinsatsen också bör tas fram för att på detta sätt klargöra vad vi förväntar oss av insatsen.

Vad gäller insatsen i Afghanistan har regeringen lagt fram ett förslag (i prop. 2010/11:35) om att de samlade svenska insatserna i norra Afghanistan, inklusive biståndsinsatser, ska överföras till en civil ledning. Beslutet i fråga var en del i den politiska överenskommelsen bakom att behålla svensk trupp i Afghanistan. Det finns dock flera frågetecken rörande detta. För det första är det oklart hur detta har förberetts under 2011 och för det andra är det oklart vad beslutet över huvud taget innebär. Hur kommer ansvarsfördelningen att se ut på plats? Kommer det att innebära någon konkret skillnad med hur ledningen sköts för närvarande? Vi menar därför att beslutet om civil ledning av Afghanistaninsatsen måste tydliggöras.

Stockholm den 31 oktober 2011

Julia Kronlid (SD)

Mikael Jansson (SD)